

Suomen tuomariliitto – Finlands domareförbund ry

OIKEUSMINISTERIÖLLE

Asia: Päijät-Hämeen kärjäoikeuden toimitilahanke

Päijät-Hämeen kärjäoikeuden toimitiloja suunnitellaan sijoitettavaksi niin sanotulle Askonalueelle monitoimirakennukseen, jossa toimisi myös kaupallisia yrityksiä. Toimitilojen lähialueelle on suunniteltu merkittävää lisärakentamista ja suunniteltu kärjäoikeuden pääsisäänkäynti olisi alueen kaavaluonnoksen mukaan jäämässä rautatieasemalta tarkasteltuna päivittäistavarakaupan ja pysäköintirakennuksen taakse.

Suunniteltu toimitilajärjestely poikkeaa voimakkaasti siitä, miten tuomioistuinten toimitilat on Suomessa tähän saakka sijoitettu. Se on myös ristiriidassa Euroopan neuvoston oikeuslaitoksen tehokkuutta tarkastelevan CEPEJ-komitean 12.12.2014 vahvistamien tuomioistuinten toimitiloja koskevien ohjeiden kanssa.

Edellä mainituissa 181-kohtaisissa ohjeissa lähdetään itsestäänselvyytenä siitä, että tuomioistuimet sijoitetaan julkisiin rakennuksiin (kohta 49). Ohjeissa korostetaan tuomioistuinrakennusten suunnittelussa oikeudellista symbolismia ja erityisesti sitä, että rakennuksen tulee olla helposti tunnistettavissa oikeudenkäytön paikaksi ("place of justice") ja julkiseksi tilaksi (kohdat 50 – 54, erityisesti kohta 54).

Vaikka Suomessa yleisimmin käytössä olevat yhdistetyt oikeus- ja poliisitalotkaan eivät ole ongelmattomia tuomioistuinten julkikuvan eivätkä erityisesti tuomioistuinten riippumattomuuden ulkoisen ilmentymisen näkökulmasta, niihin liittyy merkittäviä etuja tuomioistuimille ja muille oikeudenhoidon toimijoille (syyttäjälaitos, poliisi, asianajaja- ja muu avustajakunta). Nämä edut liittyvät muun muassa työajan säästöihin ja turvallisuusnäkökohtiin.

Suunniteltu ratkaisu on omiaan hämärtämään yleisölle syntyvää kuvaa toimitilojen käyttötarkoituksesta ja tätä kautta myös Päijät-Hämeen kärjäoikeuden asemasta riippumattomana tuomiovallan käyttäjänä. Se on myös omiaan yleisemminkin heikentämään tuomioistuinlaitoksen kansalaisten keskuudessa nauttimaan arvostusta.

Ratkaisun toteuttaminen toisi myös kärjäoikeuden asiakkaiden ja henkilökunnan ja muiden kiinteistössä toimivien kannalta merkittäviä turvallisuusongelmia, varsinkin kun poliisilaitos toimisi Hennalassa aivan eri puolella kaupunkia. Lisäksi vankikuljetuksiin kuuluva ajankäyttö ja niihin liittyvät turvallisuusriskit olisivat olennaisesti suurempia kuin silloin, jos kärjäoikeus ja poliisilaitos sijaitsisivat samalla alueella.

Tuomariliitto on edellä todetuista syistä huolestunut Päijät-Hämeen kärjäoikeuden toimitilahankkeesta ja toivoo, että oikeusministeriö harkitsisi vielä muita vaihtoehtoja, jotka paremmin toteuttaisivat kärjäoikeuden aseman ja ansaitseman arvannon sekä sen toiminnan ja turvallisuuden takaamisen asettamat vaatimukset.

Helsingissä 17.6.2015

Kimmo Vanne
Tuomariliiton puheenjohtaja